

„KÖZHÍRRÉ TÉTETIK...”

Nemcsak mi, gyermekek, szaladtunk, ha felhangzott az utcában a kisbíró dobja és a „Közhírré tétetik”. Jöttek a felnőttek is hallgatni, mit akar velük közölni az előjáróság, vagy a még feljebbvalók. A nadragos embereken kívül rádiója legfeljebb két-három nagyobb gazdának volt, és újságra is kinek tellett volna? Meg jobb is volt amazoknál a dobolás. Meg lehetett kérdezni a hivatalos, de mégis közülük való embert, hogy is értendő ez vagy az a szöveg, s vele együtt lehetett sopánkodni egy-egy rossz hír hallatán. Ebben az egyben a „közhírré tétetik” felülmúlta a tömegkommunikáció legrafináltabb eszközeit, beleértve a televíziót is. Ezek a dobra vert mondókák messzebb esnek a történelemtől, mint a nagyobb testvérek — újság, rádió — szövegei. Kevesebb bennük a manipuláció, a csináltság, több a nyers utasítás, a fenyegetés — ahogy általában a paraszttal szokás volt beszélni, annak idején. Egyszóval: mégis a történelmet hordozzák ezek a szövegek is, a történelem mögötti történelmet, az apró történelmet, amibe nemcsak a „diadalmas háború”, de az elkóborolt tehénke is beletartozik.

A dokumentumként még nem nagyon elismert dobolási könyvek ma már egyre nehezebben találhatók meg. Hogy érdemes rájuk figyelni, azt talán bizonyítja ez a néhány oldal is, melynek szövegét hét, Békés és Csongrád megyei község — Ásotthalom, Csanádapáca, Maroslele (Püspöklele), Mezőberény, Ócsöd, Tótkomlós és Vésztó — 1938—1944 közötti publikációs könyveiből gyűjtöttem. (Értékes támogatásukért köszönet illeti a két megye levéltárának vezetőit és munkatársait.) A cél nem több, mint felvillantani néhány apró momentumát a háborúba rohanásnak, a megpróbáltatásoknak, a falusi életnek — egészen a felszabadulásig.

1938.

„Figyelmezteti az előjáróság a szegény betegeket, akik a kórházi ápolási díjakat előre nem képesek megfizetni, addig ne menjenek el a kórházba, amíg a községtől nem visznek szegénységi bizonyítványt magukkal, mert aki szegénységi bizonyítvány nélkül megy be a kórházba, azt nem veszik fel, s vissza kell jönnie neki a bizonyítványért.”

„Tótkomlós község előjárósága szigorúan figyelmezteti a lakosságot arra, hogy akik búza-vetőmagkölcsonben részesültek, ezt a vetőmagot csak kizárólag vetés céljára használhatják fel, azt sem el nem adhatják, sem fel nem öröltethetik, mert ha valaki ezt megtenné, fel lesz jelentve és szigorúan meg lesz büntetve.”

„Karkus Pálnak kellene másodosztályú munkások tavaszi 2 hónapra, Fejér megyébe, fizetés egy hónapra 26 pengő, élelmezés 30 kilogramm kenyér, 4 kg főzőliszt, 3 kg szalonna, 1 kg zsír, 15 kg burgonya és kg só.”

„Közhírré teszi az előjáróság, hogy a kedvezményes nemzeti lobogó beszerzésére ismét jelentkezni lehet február hó végéig.”

„Ma délután fél 4 óraker az országzászló-emlékmű előtt hazafias ünnepély lesz, legyen ott mindenki. Tótkomlós derék hazafias polgársága együtt örüljön az ország népével most, amikor a Felvidék jó része ide csatoltatik az ezeréves magyar házához.”

„Akik a katonasághoz önként be akarnak vonulni, jelentkezzenek...”
„Ormán János háza, egy sütő, egy mosóteknő, egy asztal, egy ágy eladó. III. ker. Mikszáth K. u. 20. sz.”

„A gázárlapot mindenki rendelje meg.”

„Mindazok, akik Horthy és Szeretet alapítványra tartoznak, azok tartozásaikat minél előbb rendezzék, mert aki ezt rövid idő alatt nem rendezi, szigorú végrehajtás lesz ellene foganatosítva.”

„Felhívtnak a háztulajdonosok, hogy a padlásaikról a tűzveszélyes holmikat távolítsák el, és a padlás padlóját 2 centiméter vastagon homokkal szórják le, ezenkívül ládában homokot és hordóban vizet tartani kötelesek.”

„Grafológusnő Budapestről visszaérkezett községünkbe, Gál Mózes utca 18. szám alá, ahol fogad mindennap, jóslataival ügyes és mindenféle megjósolással.”

„Kinek volna 25—30 literes fazék lakodalomra eladó, az jelentkezzen Barancsik János kocsmárosnál.”

„Főispán úr öméltósága felhívja a lakosságot a »Magyar a magyarért« címmel megindult országos mozgalomra, melynek célja, hogy megsegítsük a cseh átkos uralom alól felszabadult és a csehek által kifosztott szegény lakosokat és szegény családokat...”

„Aki véletlenül elvitt volna egy zsákot a községi régi malomból, az kéretik, hogy vigye azt oda vissza.”

„Aki akar harangozó lenni, az jelentkezze ehhez szerda délután 4-ig az egyházi irodában.”

„Kinek volna szüksége egész konvenciócs cselédre, az jelentkezze III. Tanyasor 9. sz. alatt, Limovszki Jakabnál, amely hajlandó szolgálni.”

„A rögtönítélő bíraskodásról szóló hirdetmény a mai napon kifüggesztetett, óvakodjék a lakosság minden, hirdetményben felsorolt cselekmény elkövetésétől, mert azt halállal büntetik.”

„Akik a szegény gyermekek ingyentejjel való ellátására nem adakoztak, hasonlóképpen adják be készpénz-adományaikat a községhez.”

1939.

„Akik felvidéki ruszin gyermekeket fogadnának nyaraltatásra, jelentkezzenek.”

„A honvédség által igénybe vett lovak és országos járművek a katonaság által kizárólag mezőgazdasági munkálatokra, földműveseknek, kiszgazdáknak használatára kiadatnak.”

„Közhírré teszi az előljárási és felhívja a lakosságot arra, hogy a katonasággal szemben mindenki a legnagyobb előzékenységet tanúsítson, s a katonaság részére az igényelt szállásokat készséggel bocsássa rendelkezésre, ahova pedig lovak is beleszállásolva, a lovak alá köteles minden szállásadó gazda szalmát, aljait is adni, minek ellenében a trágya így is visszamarad a szállásadónak.”

„A volt 101. gyalogezredbeli életben levő bajtársak az erdős Kárpátokba, a Tatar-szorosba kegyeleti zarándoklást rendeznek június hó 10—12-én. Sok derék bajtárs pihen az ősi fenyeserdők tövében...”

„Özv. Hudák Mátyásné III. ker. 200. sz. alatt közhírré teszi, hogy Dencsják Andrástól senki ne vegyen semmit, csak közgyám úr jelenlétében, mert máskülönben pénze elvesz.”

„Közhírré teszi az előljárási, hogy a padlások lomtalanítása el van rendelve. A lomos és éghető anyagokkal megrakott padlás az egész község lakosságát tűzveszéllyel fenyegeti. A padlás farészeit sűrű mésszel meszeljék be, mert így nehezebben fognak tüzet. Ezenkívül minden padláson száraz homokot kell felhalmozni, hogy a padlástérbe esett, esetleges gyújtóbombákat betemetéssel el lehessen oltani.”

„A mozgósínház ma este 8 órai kezdettel közkívánatra újra előadja a Kém-lázadás című izgalmas orosz kémdrámát. Kettőn egy jeggyel.”

„Csanádalberti községben adóért lefoglalt 1 db nőstény kecske, 2 mázsa csöves tengeri Tótkomlós község heti vásárterén 9-én délelőtt 9 órakor szóbeli árverésen el fog adatni.”

„A leventék oktatási ideje október 1-től minden hétfőn délután 1—4 óráig lesz. A leventetörvény alapján szülői, munkaadói, szállásadói a leventék pontos megjelenéséért felelősséggel tartoznak. Aki a kiképzésen nem jelenik meg, kéthavi elzárásra ítéltetik.”

„A Mezőberényben fennálló törvényes rendelkezések értelmében úgy a férfiakra, mint a nőkre vonatkozólag jelentkezési kötelezettség áll fenn, bármilyen rövid időre hagyja el a községet valaki, vagy érkezik a községbe.”

„A mezőgazdasági munkálatok zavartalan biztosítása érdekében a M. kir. kormány lengyel menekültekből alakítandó munkáscsapatot hajlandó a munkaadók részére bocsátani. Amennyiben valamelyik munkaadó ilyen munkásokat foglalkoztatni óhajt, az ebbeli szándékát jelentse.”

„A közös legelőkön a trágyaszedés ismét nagyon elharapódzott, úgyhogy a mezőőrök, mind a rendőrség útján szigorú ellenőrzést fog gyakorolni az előljáróság, s a tetten ért egyéneket mezőrendőri kihágásért fel fogja jelenteni.”

„Azok az iparosok és kereskedők, kik a zsidótörvényben megszabott bejelentést október hó 15. napig nem adták be, de mulasztásukat felszólítás nélkül december hó 1-ig pótolják, a kihágási büntető eljárástól mentesítve lesznek.”

„Az Orosházán állomásozó m. kir. 18. honvéd tüzérsztály parancsnoksága felszólítja mindazon lótulajdonosokat, akiktől lovaik hadiszolgálatra igénybe lettek véve, és a visszaadásnál nem a beszolgáltatott lovat, hanem hasonló 1 db 4 éves, fekete, jegytelen, melynek a bal első patájában 204-es szám van besütve, kapott vissza, ezen kicserélést a község előljáróságánál, vagy a csendőrsőn azonnal jelentsek.”

1940.

„Jó házból való, megbízható, képzett, 16 éves lány úriházhhoz ajánlkozik, Madarász utca 32.”

„Teljesen céltalan, fölösleges költséget és idővesztést okoz az a sokszor követett immár szokássá vált helytelen eljárás, hogy olyan beadványokat, kérvényeket intéznek közvetlen a honvédelmi miniszterhez, amelyeknek elintézése az alsóbb fokú honvédelmi hatóságok, vagy parancsnokságok körébe tartoznak. A jövőben a honvédelmi miniszterhez címzett kérvényeket, beadványokat, amelyek elintézése nem ide tartozik, iktatás és elintézés nélkül vissza fogják küldeni a beadóknak.”

„Az akácmag szedése aránylag jó kereseti lehetőséget biztosít, mert egy kg ára 30—40 pengő között mozog...”

„Fábián István gyulai nagykereskedő átveszi a kellően megtisztított akácmagot, kilogrammonként 50—55 fillérért...”

„Felsőbb rendelet folytán Öcsöd községben a hústalan napok hetenként hétfőn, csütörtökön és szombaton tartatnak. Borjúhústalan nap pedig szerda.”

„A mezőberényi hitelszövetkezet a kenyérszükségletben szenvedők részére a szükséges örleményeknek hitelben való adását megkezdte. Hitelben csak olyan egyének részesülnek, akik legalábbis két, nem védett, elfogadható kezeset tudnak állítani.”

„A lövészet tartama alatt a lövészet területén, valamint a községek templomtornyaiiban felállított, illetve kifüggesztett piros-fehér-zöld zászlók jelzik a lögyakorlat tartását.”

„Aki gyógykezelés végett kórházba megy, a cukorjegyeit mindig feltétlenül vigye magával.”

1941.

„A Kárpátaljának a magyar szent koronához történő visszatérése alkalmával a kárpátaljai területen folyt harcokban hősi halált halt legénységi állományhoz tartozó egyének árváinak »Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Magyarország Kormányzá-

sának 20 Évi Országlása Emlékére Létesült Segély Alapítvány«-ból leendő segélyezése tárgyában felhívja a lakosságot az előljáróság, hogyha van Vésztő községben hősi halált halt katona hozzátartozója, jelentkezzen az előljáróságon.”

„Felhívja az előljáróság a lakosságot, hogy annak örömére, miszerint honvédeink elindultak a Bánát és Bácska visszafoglalására, a nemzeti zászlót mindenki tűzze ki.”

„A felszabadult Erdélyből székely-magyarok kérnek gazdasági cselédi munkát. Akinek ilyen cselédre szüksége van, jelentkezzen a rendőrbiztosi irodában.”

„Magánháztartásokban az alább meghatározott mennyiséget meghaladó készleteket tartani nem szabad. 1. búzának emberi fogyasztásra alkalmas őrleményeiből, ős-termelő háztartásokban személyenként 120 kg, melyből nullásliszt legfeljebb 10 kg lehet. Más háztartásokban 25 kg. 2. bab, borsó, lencséből 6 kg-t, illetve 2 kg-t. 3. zsíról, szalonnából, hájból 11 kg-t, illetve 3 kg-t, tengeriből a nem mezőgazdasági háztartásokban csak akkora készletet szabad tartani, amekkora a birtokában levő állatok takarmányozására november 1-ig szükséges.”

„Megérkezett William, a világhírű indiai grafológus és asztrológus. Megmondja mindenkinek a múltját, jövőjét és mindenkinek a lelkébe lát. Megadja az információt szerelmi, házassági és üzleti ügyekben. Fogad egész nap, özv. Anger Józsefné, Békési út 2.”

„Mint hogy sem a napilapok, sem a rádió nem közöl időjárásjelentést, az előljáróság felhívja az érdeklődők figyelmét, hogy az időjárásjelentést a posta által közölt távirati jelentés alapján naponként a község háza folyosóján megtekinthetik.”

„Az előljáróság tudatja, hogy rühös lovak legjobb gyógykezelési módja a gázkamrában való kezelés. Ilyen gázkamra a szeghalmi közbizottság üzembe lesz helyezve, és az naponta vidéki lovak részére is darabonkénti 3 pengő ellenében igénybe vehető...”

„Közhírré teszi az előljáróság, hogy a mai nap reggel 8 órától a közúti közlekedésben a jobb oldalon szabad hajtani...”

„Orosz repülők több ezer méter magasságból gyújtólapokat, csöveket és ezenkívül papírba csomagolt mérgezett cukrokat dobtak le Magyarországra területén...”

„Szeptember 25-én orosz ejtőernyősök várhatók. Felkérjük a csendőrök a község lakosságát, akik észreveszik, azonnal, lóháton vagy kerékpáron jelentsék.”

„Nagy Józsefné sz. Tóth Zsuzsanna szeghalmi lakost azért, mert héjas dióját a megengedett áron felül árusította, csendőri felügyelet alá helyezem... Kovács Lajosné szeghalmi lakost, mert három darab hízott kacsját a megengedett árnál drágábban árusította, egyhónapi időtartamra elinternálom...”

„A vásári és piaci helypénz díjszabályzat díjtételei felsőbb hatósági jóváhagyás alapján 100 százalékkal fel lettek emelve, és már a felemelt díjtétel fizetendő a helypénzszedéssel megbízott hadiözvegyeknek.”

„A vármegyei alispán úr Mezőberény község szegény ellátatlanjai részére 250 kg gyümölcsöt utalt ki, kilónkénti 2 pengős áron való kiosztás végett. Az ünnepre való tekintettel a szalonnaosztás nem pénteken, hanem szerdán délután 2 órakor kezdődik.”

„Mindazok az 1930. évben született fiúgyermek, akik az f. évben betöltik 12. életévüket, a község házában okvetlenül jelentkezzenek. Mert ennek elmulasztása szigorú büntetést von maga után.”

„A hatósági hússzékben igen szép fiatal marhahús kapható, 170 fillér kilója.”

„Értesíti a leventeparancsnok a női leventeszakosztály tagjait, hogy pénteken 4 órakor a község házában közgyűlést tart.”

„Közhírré teszi az előljáróság, hogy téves az a hír, hogy lehet pamutot fradni.”

1942.

„A belügyminiszter úr rendelete értelmében február hó 1-től kezdve a házasság csak akkor hirdethető ki, ha a tisztviselő orvos 30 napnál nem régebb keletű, hiteles igazolvánnyal igazolja, hogy a menyasszony, valamint a vőlegény nemi betegségtől, valamint gümőkóros megbetegedéstől mentes.”

„A délvidéki és oroszországi hadműveletek során egyesek harácsolás útján olyan tárgyakat szereztek, melyek birtokban nem tarthatók. Ilyenek: üzemanyag, gépkocsi, gumi, lovak, járművek, egyenruhazati cikkek, fegyver, lőszer, szerelékek, pisztolyok, vadászfegyverek. Akinek ilyen tárgy van birtokában, köteles május 1-ig az előjárásnál beszolgáltatni.”

„A szélsőséges éghajlatú orosz mezőkön harcoló magyar katonáinkra ismét hamarosan elkövetkezik a 30—40 fokos kemény téli idő. Magyar társadalmunk országosan megmozdult, hogy értük, s a szent jobb magyar jövődőért küzdő hős fiaink szenvedéseit meleg téli ruhaanyagok gyűjtésével enyhítse... Ezért mindenki magábaszállva szedjen össze otthonában minden elnélkülözhető meleg holmit... Szükség van minden gyapjú- vagy pamutárura, kucsma, kesztyű, alsó- és felsőruhára... A magyarok istene nyissa meg minden lakosunk szívét, ihlesse meg honfiúi és honleányi érzését, és áldja meg gazdag eredménnyel e most meginduló társadalmi munkát.”

„Felhívja az előjáróság az állattartó gazdákat, hogy négy mázsán felüli szarvasmarhák közül a vágóknak szánt állatjaikat a hadsereg és a közellátás céljára ajánlják fel, mert ha száz darab vágójószág felajánlva nem lesz, úgy rekvirálás útján lesz biztosítva.”

„Az önkéntes női honvédelmi munkaszolgálat felhívja a keresztény nőket a munkaszolgálatra való önkéntes jelentkezésre. Aki önként jelentkezik, maga kérheti beosztását. Aki kötelezve lesz, az elesik ettől az előnytől...”

1943.

„Figyelmezteti az előjáróság azokat, akik hízót vágtak, hogy a zsírral, szalonnával takarékosan bánjanak, mert a hízó súlya szerinti fehérarut minden családnál heti fejenkénti 8 deka mennyiség alapul vétele mellett előírják és az így kiszámított idő előtt senki sem fog zsírjegyet kapni.”

„A gyújtóbombák hatásának csökkentésére a padláson kívül a lakásokban is kell homokot tárolni. Egy- és kétszobás lakásokban legalább kétszer öt kilogrammot kell készleltében tartani...”

„Mindenszentek napján a sírokat csak délután 5 óráig szabad kivilágítani.”

„A hadművelési területen levő honvédek és munkaszolgálatosok részére téli ruhaneműt és óvócikkek tartalmazó csomagok küldését engedélyezték. Minden egyén részére 1 db ilyen csomag adható fel. A csomag felső súlyhatára 10 kg. A csomagokban kizárólag téli ruhaneműk és óvócikkek küldhetők. A csomagot a postahivatalnál nyitva kell bemutatni.”

„Mindazok, akik szappanjegyet kaptak és még szappant nem váltottak ki, f. hó 30-ig váltsák ki a Hegedüs-féle drogériában, mert jövő hónapban a jegy már érvényét veszti.”

„Szigorúan felhívjuk mindazokat, akiknek birtokában jogtalan jegyek vannak — bevonult katonák, elhaltak, vagy eltávoztak jegyei —, a jegyekkel együtt jelentkezzenek a közellátási hivatalnál, mert különben a mai időkhöz nem méltó cselekedetért büntetésben részesülnek.”

„Közhírré teszi az előjáróság, hogy a facipők árát a m. kir. közellátási miniszter úr újból megállapította. Lapos orrú férfi facipő ára 5 P 70 fillér, női cipő ára 5 P 40 fillér és gyermekcipő ára 5 pengő. Hegyes orrú férfi facipő ára 6 P 10 fillér, női cipő ára 5 P 80 fillér, gyermekcipő ára 5 P 40 fillér.”

„Nyomatékosan felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy azok a mezőgazdasági foglalkozású munkáscsaládok, kiknek kenyérkeresője, családfője a jelenlegi háborúban hősi halált halt, eltűnt, rokkanttá vált, illetőleg az aratás és cséplés ideje alatt katonai vagy közérdekű munkaszolgálatot teljesített, és emiatt a család kenyérgabona-szükségletét nem kereshette meg, a közellátási hivatalnál saját érdekükben feltétlen jelentkezzenek.”

„Felhívja az előljáráóság a gazdaközösség figyelmét, hogy a battonyai hullafeldolgozó üzem megkezdte működését. A telepen előállított nagy fehérjetartalmú húsliszt, mely csontlisztet is tartalmaz, eladásra kerül. Igényelni lehet közvetlenül a hulladékfeldolgozó üzemtől, Battonyáról. A kívánt mennyiséget a minden keddeő Tótkomlóson keresztülmenő hullaszállító autó szállítja le, a liszt ára kilogrammonként 1 P.”

„A püspöki uradalom körvadászathoz hajtókat keres.”

1944.

„Nyomatékosan felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy a közellátási hivatalban a túlhalmozott munka miatt felek részére csak hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt tartunk hivatalos órát.”

„Aki talált volna zsirjegyet, Kirschner Mártonné névre szólót, az kéretik, hogy vigye el a tűzoltói raktárba.”

„Háztartási üzletben vesznek üvegsatos literes üvegeket, kimosott, tiszta állapotban.”

„A Magyar Királyi Bőrgazdálkodás kormánybiztosa rendelkezése szerint minden OMI-könyvecskével ellátott mezőgazdasági munkavállaló a Hangya szövetkezetnél 1 fél talphoz szükséges bőrt kaphat.”

„Felhívom mindazokat a személyeket, akik Romániából 1938. év január 1 óta menekültek Magyarország területére, hogy összeírásuk céljából f. hó 25-én az orosházi járás főszolgabírójánál a rendelkezésükre álló összes személyi okmányaikkal jelentkezzenek. Jelentkezni kötelesek a menekülteken kívül a katonaszökevények is.”

„Kinek volna április 1-ével egy szép, családi kétszobás lakás haszonbérbe kiadó, egy úricsaládnak...”

„Aki tudna mondani valamit egy fekete kiskutyáról, amely az oltásnál eltévedt, azt kérjük, hogy Malom u. 18. szám alatt mondja be.”

„Sajnálattal állapítom meg, hogy a lakosság a magánlakások lesötétítése terén a mai napig nem teszi meg azokat a szükségszerű intézkedéseket, melyek a magánlakások teljes elsötétítését eredményeznék. Elrendelem, hogy akik az elsötétítési rendelkezéseket maradék nélkül nem hajtják végre, a petróleumjegyüket egyszer és mindenkorra bevonják. Ha pedig a lakást villannyal világítják, a villanyáramot kikapcsoltatom. Zalai György légóparancsnok.”

„Aki rádióadó készüléket, vagy rádió adóvevő készüléket engedély nélkül üzemben tart vagy létesít, rögtönbíráskodás alá esik és halállal büntetetik.”

„Felhívja az előljáráóság mindazon férfiakat, akik 1884-től 1926-ig születtek, hogy katonai okmányaikat készítsék elő, hogy a f. hó 20-án házról házra járó levente-fiúknak fel tudják mutatni összeírás céljából.”

„Az összes egyházi iskolákba gyermekek csak március 6-án mehetnek, addig zárva vannak.”

„Élelmszer-ellátás szempontjából zsidónak tekintendő személyek kötelesek május 1-ig személyi adatukat írásban bejelenteni.”

„Felhívja az előljáráóság a lótartó gazdákat, hogy a múltban azon ténykedésük, hogy igénybevétel alkalmával a legrosszabb szerszámjainkat és országos járműveiket (kocsikat) állítottak elő, jelenben hazaárulásnak minősül, és haditörvényszéki eljárást von maga után.”

„A község légoltalmi parancsnoka közhírré teszi és elrendeli, hogy minden olyan lakóház birtokosa, akinek háza fala fehérre van meszelve, köteles lakóházának fehér falát sötétszürkére, vagy barna színre átmeszelni, hogy az éjszakai légitámadások során az ellenséges gépek elől a célpontokat eltüntessük. A fenyegető légitámadásokra való tekintettel mindenki szedje le lakásának felső ablakait, és helyezze olyan helyre, ahol a légitámadás során az ablaküvegek pusztulásnak nincsenek kitéve.”

„Külföldi rádióállomások hallgatása szigorúan tilos. A németországi, valamint a Németország felügyelete alá tartozó külföldi rádióállomásokat szabad hallgatni, más

rádióállomást azonban nem. Aki a tilalom ellen vét, hat hónapig terjedhető elzárással lesz büntetve.”

„A Független Magyar Szocialista Párt, a Független Polgári Párt, Kossuth Párt, Polgári Párt, Nemzeti Tábor, Magyar Szociális Népmozgalom elnevezésű pártokat feloszlatták és vagyonelektóriumukat a minisztérium elrendelte.”

„Közhírré teszi az előljáróság, hogy az 1240/1944. BM sz. rendeletben mindazok a zsidók, akik 6 évnél öregebbek, nemre való tekintet nélkül f. hó 5-től kezdve bal mellnagyságban tiszzer tíz centiméter kanárisárga hatágú csillagot tartoznak a külső ruhájukon jól felrögzítve hordani. E rendelet ellen vétők kihágás miatt büntetendők. Bővebb felvilágosítást a budapesti »Zsidók Nagytanácsa« nyújt.”

„Ma nyilasértekezlet.”

„A Földművelésügyi Miniszter Úr rendelete szerint nemesített magyar fajta tenyészkakasok kerülnek kiosztásra.”

„A bakonyszentiváni leventeparancsnokság felhívja a község lakosságát, hogy 23-án, vasárnap de. szentmise után a leventék házról házra járva ronggyűjtést rendeznek. Mindazoknak a részére, aki három kiló tiszta mosott rongyot, kötélhulladékot és egyéb textilhulladékot szolgáltatnak be, a pápai járási leventeparancsnokság 1 orsó cérnát szolgáltat ki. Aki csak 1 kg rongyot tud adni, azok egyharmad karika cérnát kapnak.”

„A Közellátásügyi Miniszter Úr az alomszalma igénybevételét a honvédség rendkívüli szükségleteire Tótkomlós község területén is elrendelte...”

„Május 1-től a községben húsjegy lesz bevezetve. A jegyeket 27—28-án lehet átvenni a zöldkeresztes helyiségben.”

„Holnap, pénteken Jézus szent szíve ünnepe, községi ünnepünk van. A község minden lakója becsülettel vegye ki részét az ünnepből. Az iskolás gyermekek és a szívgárdisták ma délután 4 órakor jöjjenek a templomba, gyónásokat végezni.”

„Mindazok, akik zsidók tulajdonát képező vagyontárgyakat bármilyen címen őrizetükben tartanak, kötelesek bejelenteni.”

„Aki a Horthy utcán elveszítette volna pénzt, az igazolás után a rendőrségnél átveheti.”

„Felhívom a lakosság figyelmét, hogy a háborúban orosz ejtőernyősök szálltak le Kárpátalján, és feltehető, hogy az éjszakai berepülések alkalmával községünk területén, vagy a szomszédos községekben is leszállhatnak, vagy ha nem is a közelbe szállnak le, de községünk területére beszivárognak, ahol részint az ellenséges propaganda, részint pedig terrorcselekmények foganatosítása a céljuk. Felhívom ezen ejtőernyősök ártalmatlanná tétele érdekében a lakosságot, hogy mindent kövessenek el, hogy azok a legrövidebb időn belül elfoghatók legyenek... Kutyaugatáskor ki kell menni a tanya köré, alaposan szétnézni, mert feltehető, hogy vízszerezés céljából valamelyik tanyába hatolnak be. Ugyancsak gyanús mindjárt a kérdezősködő idegen...”

„Értesítjük a lakosságot, hogy a rendőrség fegyverhasználati joga a csendőrség fegyverhasználati jogával azonos mértékben van kiterjesztve.”

„Német eredetű kincstári tárgyakkal, ingóságokkal megvásárlása szigorúan tilos, és súlyos büntetéssel jár.”

„A menekültek és katonaszökevények 8 napon belül a községi rendőrfőmesteri irodában jelentkezni tartoznak.”

„A harctérre küldendő szeretetsomagok csak a következőket tartalmazhatják: 50 darab cigaretta, 10 dkg cukorka, 10 dkg keksz. A csomagokat nem lehet névre küldeni.”

„A nagyságos Járási főszolgabíró Úr, ma du. 5 órakor panasznapot tart a községházán.”

„A középiskolai tanulmányok lakóhelyükhöz közel a nyári szünidő alatt mezőgazdasági munkák végzésére igénylő gazdaságok részére kiigényelhető és kihelyezhető.”

„A német népiséghez tartozó 17—30 éves magyar állampolgárnők a jelenlegi háború tartamára a német SS Helferinnen Korps der Waffer SS kötelékébe jelentkezhetnek.”

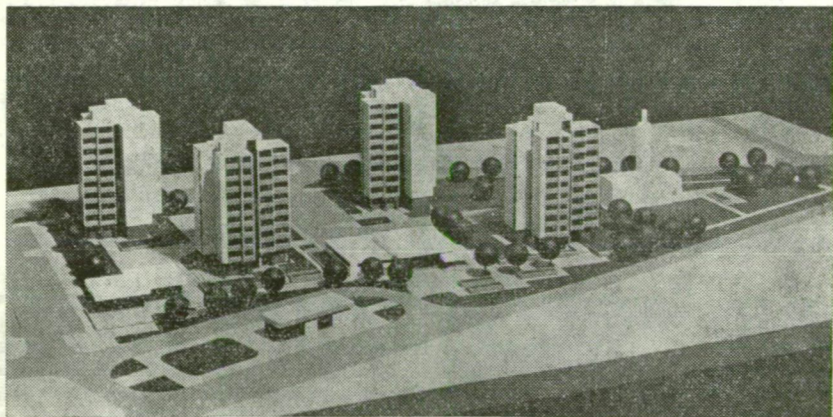
„Az elkülönítő táborban lakó zsidók keresztények lakásába nem mehetnek be, szükségleteiket nyílt árusítási üzletekben és hetipiacokon, naponként 11—13 óráig szerezhetik be. Nyílt árusítási üzletekben és hetipiacokon történő vásárlástól eltekintve zsidóknak és keresztényeknek tilos egymással beszélgetni, szóba állni. Nemcsak a zsidó, hanem a keresztény is büntetésben részesül.”

„Mínthogy a hadihelyzet javulása folytán a polgári lakosság önkéntes kiürítése tárgytalanná vált, a rendeletekben előírt engedély nélkül nem lehetséges a vármegyén kívüli utazás.”

„Mindenki a saját ásóját, lapátját, csákányát és viharlámpáját ma este 8 órakor vigye a községházára.”

„Kedves munkás testvéreim. Ma délután 2 órakor a volt Komlód-házban levő párthelyiségben gyűlést tartunk, melyre minden kommunista érzelmű testvérünket elvárunk. Kommunisták Magyarországi Párt vésztői csoportja.”

„Közhírré tesszük, hogy az előjáróság a Horthy Miklós falva nevű községrészt Rábai Imre falvára, a Kovacsics falva nevű községrészt Sztalin József falvára, a Komlód falva nevű községrészt Lenin falvára változtatta.”

CSONGRÁD 375 LAKÁS, ABC ÁRUHÁZ, ÜZLETEK

Építész: NAGY JÁNOS

Modell: KRATOCHWILL MÁTYÁS

Fotó: BUZSÁKI FERENC